Protesten Bulgarije gaan door na val regering

Contributed by Janneke Prins
zaterdag, 02 maart 2013 - Last Updated zaterdag, 02 maart 2013

De massale demonstraties die de Bulgaarse regering ten val brachten gaan door. Wat begon als een spontaan protest tegen hoge elektriciteitsrekeningen, mondt uit in een volksbeweging die een einde aan de armoede eist.

De protestgolf begon nadat de Tsjechische elektriciteitsleverancier CEZ half februari de elektriciteitsprijzen met 13 procent had verhoogd. Bulgarije is het armste EU-land, de werkloosheid loopt op tot 18 procent. Het gemiddelde salaris zit op 800 levs (€400) per maand en een gemiddeld pensioen bedraagt minder dan €150 per maand. De elektriciteitsrekening zou met de prijsverhoging van CEZ neerkomen op €170 per maand.

In 35 steden gingen mensen de straat op. Demonstranten verzamelden zich bij lokale kantoren van CEZ en verbrandden hun rekeningen. Directeuren werden door de straten achtervolgd en met sneeuwballen en stenen bekogeld. En mensen van het platteland blokkeerden wegen en bergtunnels.

Het aanhoudende protest zette zich vrij snel om in woede over bredere maatschappelijke thema's zoals de hoge werkloosheid, lage lonen en corrupte leiders. Mensen riepen leuzen als 'maffia' en 'rot op'. Bij protesten in de hoofdstad Sofia werd de oproerpolitie ingezet. Demonstranten vochten tegen de oproerpolitie door alles wat ze op straat tegenkwamen te gebruiken om de oproerpolitie terug te dringen.

Op woensdag 20 februari diende premier Boyko Borisov het ontslag in van de regering. Borisov had daarvoor zijn minister van Financiën Simeon Djankov al geofferd. Djankov maakte carrière bij de Wereldbank en was verantwoordelijk voor recente bezuinigingsmaatregelen in het Balkanland. Borisov zelf bleef twijfelen tussen concessies doen aan de groeiende volksopstand en het inzetten van de oproerpolitie. De leider van de rechtse GERB partij koos vervolgens het hazenpad.

Netwerken van activisten

De protesten komen niet geheel uit de lucht vallen. In de afgelopen jaren demonstreerden studenten tegen nieuwe onderwijswetten en is er een langdurige staking bij de spoorwegen geweest waarbij stakers wekenlang tegen privatisering vochten. In november vorig jaar riep de dichter Nikolay Kolev nog op tot een 'tomatenrevolutie' tegen corruptie. Duizenden Bulgaren gaven gehoor aan zijn oproep en verzamelden zich op 24 november voor het parlementsgebouw. Tijdens deze protesten zijn netwerken van activisten gevormd. Deze netwerken zijn een aanjager geweest van het groeiende volksprotest van de afgelopen weken.

Op zondag 24 februari demonstreerden tienduizenden Bulgaren in het hele land. Het vertrek van de regering heeft een vacuüm achtergelaten, dat geen enkele oppositiepartij durft op te vullen.

Verkiezingen zijn uitgeroepen voor mei. Politieke partijen hopen natuurlijk dat de protesten dan tot bedaren zijn gekomen. Het is mogelijk dat politieke leiders zullen proberen om sleutelfiguren uit de volksbeweging te paaien. Maar de Bulgaarse opstand toont hoe dan ook aan dat revolutionaire uitbarstingen in Europa op de agenda staan.

Dit artikel verscheen eerder op socialisme.nu